

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Községeknek és néptanítóknak egész évre 4 frt.

Bérmentlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

A nyilt-terben minden garmond sor díjja 20 kr.

ZEMPLEN.

Hetilap, főtekintettel e megye szellemi és anyagi érdekeire.

Hirdetési díj:

Minden egyes szó után
100 szóig 2 kr.
Azonfelül 50 „ 1 1/2 „
50 „ 1 „

Kiemelt, diszkrét s körzettel ellátott hirdeményekért termékek szerint, minden centiméter után 3 kr. számtattik.

Hirdetések a „Zemplén” nyomdájában vétetnek föl, s vidékről is oda intézendők.

A zemplénmegyei gazdasági egyesület 1878. évi júniushó 28-án tartott választmányi ülésének jegyzőkönyve.

(Folytatás.)

A kir. belügyminisztérium ugyanis kijelenti, hogy a vevő, amennyiben a nagyban vásárolt szeszből pálinkát készít, és azt mezei vagy szőlő munkásainak, vagy pedig háznépének italul kiszolgáltatja, ezen cselekménye által regale csonkítást nem követ el, mert a pálinkát korcsmailag ki nem méri, hanem ingyen kiosztja, s így megengedett házi célra felhasználja.

A kereskedő az általa fentebb említett módon előállított pálinkát segédei és tanoncjai vagy háznépe közt ingyen szinte kioszthatja, de regale-jogot sért, ha a pálinkát kicsinyben eladja, mire sem ő, sem pedig a földbirtokos, ha egyszersmind nem regale-birtokos is jogosítva nincsen.

Ezen belügyminiszteri fontos intézkedés a megyei gazda-közönség figyelmébe ajánlatik.

A kassai kereskedelmi- és iparkamarának előzőleg felhozott jegyzőkönyvében olvastatott a kamarai titkárnak abbéli, s a kamara által elfogadott s a kir. minisztériumhoz felterjesztési határozott indítványa: hogy a nm. minisztériumhoz kérelem intézendő aziránt, miszerint az egyes vásártartó községeket oda utasítsa, hogy az országos vásárok napjait a netalán közbejöhethető különböző felekezeti ünnepek figyelembe vétele mellett minden év augusztus vagy szeptemberhavában a jövő évre előre határozzák meg és ezen napokat a vásárjog bérlőivel pontosan tartassák meg.

A kassai keresk. és iparkamarának ezen indítványa helyeseltetvén, egyttal a nm. minisztériumnál felirattal támogattni határozatott.

27. Olvastatott Bernáth Dániel málcza lakos egyleti tagnak a gazd. egyesületből való végleges kilépését tárgyazó bejelentése: tudomásul vétetett.

28. Olvastatott a nm. f. i. és keresk. minisztériumnak 79⁵⁷/₇₈ sz. leirata, melyben kérdést intéz az egylethez abbéli tudósítás és jelentés végett, — valjon az 1875. évben kísérlettel végett kiadott „köszönnel fűthető kenyérsütő kályhák egy példánya az egyesület birtokában van-e, s ha igen, mily állapotban.

Mennyiben e tárgyban ³⁰/₇₈ e. szám alatt elnökileg felterjesztés tétetett, a hivatali miniszteri intézkedés tudomásul vétetett.

Olvastatott a nm. f. i. és keresk. minisztériumnak ⁸³⁰⁵/₇₈ sz. leirata, melyben a megyei gazd. egyesület állapotáról, az egylethez egyttal átküldött s kitöltendő kimutatási iv szerint felvilágosítást kér.

A nmélt. minisztérium által felterjesztetni, rendelt, s a megyei gazdasági egyleti állapotokat tárgyazó kimutatás az egyleti központi alelnök által 1878. évi ápril 26-án ³³/₇₈ sz. a. felterjesztetvén, — a hivatali miniszteri rendelet tudomásul vétetett.

31. A kassai keresk. és iparkamara 1878. ápril 14-én megtartott s az ipar s kereskedelem érdekeit tárgyazó közös ülési jegyzőkönyvét az egyesület részére átszarmasztatja: tudomásul vétetett.

32. Karsa Endre megyei földbirtokos gazda-

sági célokra felhasználandó távirdai sodronyoknak kedvezményezett ároni beszerezhetése végett, kérvényét az egylethez bemutatja.

Elnökileg elintéztetvén, tudomásul vétetett.

34. Olvastatott a nm. f. i. k. minisztériumnak ⁶⁷²⁵/₇₈ sz. leirata, mely szerint a gazdasági vetőmagvak, főképp a takarmány- és konyhakerti magvak hamisítása iránt folyton szaporodó panaszok, az ezen magvakkal üzött kereskedés lehető ellenőrzését kívánatosá tevén, — e minisztérium a m.-óvári akadémiaival kapcsolatban egy magvizsgáló állomást állított fel, hogy a gazdaközönség a megvásárolt magvak csiraképessége valódisága és értékéről tájékozást nyerhessen; mígvegre az állomás eljárását szabályozó alapszabályokat a gazdaközönség tudomására hozni, s azokat az állomás igénybe vételére buzdítani kéri s rendeli.

A nm. minisztériumnak a gazdaközönségre jótékonyan ható ezen intézkedése köszönettel vétetvén, — a gazda-közönség a magyar-óvári gazd. akadémiaival kapcsolatos vetőmag-vizsgáló és növényélettani kísérleti állomás felállítására, működése s mikénti igénybe vétetési módjáról értesítetik; mi végett egyttal az érintett kísérleti állomás alapszabályai jegyzőkönyvbe vétetni határozatnak.

A magyar-óvári m. kir. gazdasági akadémiaival kapcsolatban álló vetőmag-vizsgáló és növényélettani kísérleti állomás alapszabályai.

1. §. Az állomás célja:

1. Első sorban a Magyar állam területén a magkereskedést ellenőrizni; s ez által a gazdák erdészek és kertészek érdekeit az e téren előforduló hamisítások és csalások ellen megőrizni, illetőleg érdekeiket előmozdítani.

2. A növényéletten terén a tudomány és gyakorlat előmozdítása.

3. §. Az 1. §. 1. alatti célja elérésére a magtermelők, kereskedők és fogyasztók által beküldendő vetőmagvakat kívánság szerint a következő szempontokból megvizsgálja:

- Azonosságukra a lehetőségig.
- Tisztaságukra, az idegen anyagok és magvak mennyiségének meghatározásával.
- Tisztaságukra, de az idegen anyagok és magvak mennyi és minőségének pontos meghatározásával.
- Csiraképességükre.
- Fajsúlyukra.
- Térfogatosságukra.
- A b), c), d) és f) tulajdonságok összetetéséből eredő használati értékükre.

Az 1. §. 2. alatti feladatához képest idevágó kísérleteket tesz s a gyakorlatban különösen a magtermelés terén értékesíthető eredményeket közzé teszi. Szintugy az ezen szakmába vágó kérdésekre felvilágosítást ad.

3. §. A 2. §. a), b), c), d), e) és g) alatti tulajdonságok bármelyikének megvizsgálása szempontjából az állomásnak beküldendő magmennyiség a következő:

a) legapróbb magvakból, mint füvek, fehér vagy gyökerező here, csibehur, mák, dohány, káposztafélék, nyír- és égerfa stb. legalább 50 gramm közép nagyságúakból, mint lucerna, réti here, len, répa, hajdina stb. legalább 100 „ nagy magvakból, kalászosok, hüvelyesek, erdészeti magvak stb. legalább 250 „

A 2. §. f) alatti tulajdonság megvizsgálására pedig beküldendő legalább 1 1/4 liter tekintet nélkül a nagyság és sulyra.

4. §. A megvizsgálásra beküldött magvak a netán keletkezhethető jogi kérdésekre adandó felvilágosítások szempontjából, az állomásnál legalább egy évig megőriztetnek, de sem ezen időn belül, sem azon túl vissza, illetőleg ki nem adatkak.

5. §. A magvak vizsgálatáért az állomásnak a következő díjak fizetendők:

1. A növényfaj, fajta vagy válfajta meghatározása, mennyire ez lehetséges 50 kr.

2. A mag tisztaságának meghatározása az idegen keverék részek csupán mennyiségének meghatározásával:

a) Gabona-félék, köles, tengeri repce és más káposzta-félék, répa, len, gomborka, nagyobb hüvelyesek, pohánka, tülevelűek és nagyobb erdészeti magvak 50 kr.

b) Herefélék, a fűnekem közül vadóc és komócsin, csibelucz, ernyős virágúak reték-félék, sóska, nyír- és égerfa stb. 1 frt. 50 kr.

c) Egyéb füvek, szintugy herefélék, ha az aranka is mennyiségileg meghatározandó 2 frt.

3. Csupán aranka-féléknek mennyi és minőleges meghatározása 1 frt. 50 kr.

4. Csupán a szádorféléknek mennyi és minőleges meghatározása 2 frt. 50 kr.

5. A magvak tisztasága, az idegen keverék részek mennyi- és minőségének meghatározásával:

a) Csupán a köztük található az ember vagy állatra mérges növények mennyi és minőleges meghatározása 3 frt.

b) Csupán a mérges növények és kártékonyabb gyomok mennyi és minőleges meghatározása 7 frt.

c) Az összes idegen anyagok és magvak mennyi és minőleges meghatározása (teljes növény-tani elemzés) 5—12 frt.ig.

6. Csiraképesség meghatározása 1 frt.

7. Egyes magvak sulyának meghatározása (1 kilogrammban levő magvak száma) 50 kr.

8. Magvak fajsúlyának meghatár. 1 frt. 50 kr.

9. Térfogatsuly meghatározása . 2 frt.

10. A használati érték meghatározásáért külön díj nem követeltetik, a mennyiben egyéb meghatározásokat feltételez, melyekért az illető díjak felszámtattatnak.

11. Minden egyéb vizsgálatok vagy természetési kísérletekért járó díjak előzetes alku utján szabotnak meg.

6. §. A díjak oly formán fizetendők, hogy vagy előlegesen, vagy pedig a magvak beküldése után az állomás vezetője által kiállítandó számla kézhez vétele után küldendők be.

A vizsgálat eredménye csakis a díjak befizetése után fog tudtul adatni.

7. §. Magtermelők, magkereskedők, nagy uradalmak vagy oly testületek és egyletekkel, melyek társulás utján vetőmag szükségletüket nagyban vásárolván, tagjaik közt felosztják, ugynevezett fogyasztási egyletekkel, vagy idény vagy pedig év száma szerződés köthető, melynélfogva mérsékelt díjakon alapuló átalányért, mely előre befizetendő, bizonyos számú vizsgálatot követelhetnek.

8. §. Minden vizsgálat eredménye az erre szolgáló nyomtatvány, miután a beküldőnek tudtul adatik; mely értesítvény jellegével bír és csupán a beküldőnek saját megnyugtatására szolgál, de bizonyítvány erejével semmikép sem bírhat.

Miután azonban a kísérleti állomásnak nem csak az a célja, hogy a fogyasztót károsításoktól megmentse; hanem egyttal, hogy a lelkiismeretes termelőt és magkereskedőt a fogyasztó netáni mulasztásai szűlte méltatlan megtámadásoktól megőrizze s hitelét emelje, azért a magtermelő vagy magkereskedő számára valóságos bizonyítvány is kiállítható a magvizsgálat eredményéről, ha az illető az idény kezdetével a kísérleti állomás vezetőjét oly célból meghívja, hogy nagyobb készletekből a magmutatványt sajátkezüleg vehesse, s beleegyezik, miszerint a készlet az állomás vezetője

által jónak látott módon hozzá nem férhetővé tételhessék, hogy mutatványt az állomás pecsétje alatt megtekintésre kiállíthasson. — Az ebből származó költséget a díjakra vagy átalányra való tekintet nélkül az illető fél viseli.

Ezen bizonyítvány alapján az elárúsító szavatosságot vállalhat a vevő irányában bizonyos tisztaság és csiraképességért, úgy hogy kötelezheti magát, mindazon magvakat visszavenni, melyek a vételtől számított 14 nap alatt az állomáson megvizsgáltván, nem oly minőségűnek találtattak; csupán azt kikötve, hogy a magvak jelenlétében lepecsételten küldessenek be az állomásnak.

9. §. Magánosok által leendő beküldéseknél kívánatos, miszerint kiteve legyen a beszerzési (forrás termelő vagy kereskedő cég) hol termelt, az ár és a netán biztosított csiraképesség, továbbá vett, vagy venni szándékolt áru, legyen az, mert mutatvány megvizsgálata érdekkel nem bír.

Ezen intézkedésnek célja, adatok gyűjtése annak megállapítására, honnét milyen minőség várható.

10. §. Pénzküldemények a m. kir. gazdasági akadémia pénztárának, minden egyéb levél vagy küldemény a m. kir. növényéletani — kísérleti — „állomásnak“ czimezve, Magyar-Ovárra küldendők.

35. Olvastattam a f. i. k. ministeriumnak 9039/78 sz. leirata a Szebenmegyében fekvő Schellenberg községben kiütött marhavész iránti intézkedések tárgyában: tudomásul vétetett.

(Vége köv.)

Néhány szó a sárospataki önkéntes tűzoltó-egylet szervezőihez!

Szükségtelennek látom a tűzoltó egyletek célját ezen pár sorban magyarázni, mert mindnyájan tudjuk azt, hogy ezen egyletek alakulását egy közös cél vezeti s ez: „magunk és felebarátaink jólétének meg óvása.“

„A segély minden neme közül legbiztosabb és legajánlatosabb az „önsegély.“ A ki minden dologra nézve másokban bizik, az csakhamar azt veszi észre, hogy homokra épített. Istenben bízni, és saját erejére támaszkodni, ez a jólét és boldogulás egyedüli útja.“

Ez a tűzoltó egyesületek alakulásának vezéreszméjét.

Azon hit, hogy egymással karöltve, egymást védjük az elemi csapások közepette, csak dicsőséggel töltheti el keblünket, s ily nyugodt kebellet életünk röges utain bátran fogjuk taposni a göröngyöket.

Az önkéntes tűzoltó midőn zászlója alá felesküszik, akkor tette le a legszentebb fogadalmat; mert akkor adta emberiségének legjobb jelét, midőn felebarátja élete és vagyona biztonságára és megmentésére önként vállalkozott. Az önkéntes tültő egyenruhája a becsület jelvénye, mert azt csak az viselheti, kiben az ember baráti érzélem még él.

TÁRCZA.

Takarón tul.

— Elbeszélés. —

Írta: Farkas Bertalan.

I.

Kérges Menyhért emberséges ember volt, annak rendje és módja szerint. Vala pedig ő mesterségére nézve: varga, az is nem akármilyen, hanem igazi törül-metszett, a javából való, tetőtől-talpig, — tehát olyan a minő mai napság vajmi kevés található.

Baltaházán senki sem ismert szorgalmasabb, jóra valóbb iparost, Menyhért gazdánál; egy megtestesült igyekezetnek tartotta a város kicsinye, nagyja.

Ha a hajnal hasadt, már a kis „Reketyés“ patak felett regnált s irtalmatlan cserést vitt véghez a tehén, bivaly, juh és más-fajta állat-bőrök bolyhos soraiban. Nagyobb renommében a leg-híresebb novella író sem állhat az olvasó közönség előtt, mint Kérges uram mesterségénél fogva azok szemében, akiknek bőrre van szükségük.

Ha a varga-szinbe vásáros atyafiak vetődtek be, első gondjuk volt Menyhért urat fölkeresni; nála lehetett legjobban kitapasztalni, hogy hát milyen a vásár. A ki már vele sem tudott jószerivel alkat kötni: az bizvást elmondhatta az „isten hozzá“-ot. Ha nála nem, akkor senkinél.

Jót is árult, olcsót is; — mégis boldogult. A szorgalmas ember munkáján meglátszik az isten áldása. „De mégis ám — mondogatták a

Ezen okok vezérelnek engem, hogy szülő városom Sárospatak értelmes derék polgárságához szóljak, s felhívjam ezen becsületrendi egylet hova mielőbbi megalakítására.

Sárospatak város értelmes derék polgársága karöltve az akadémiai ifjúsággal szép hírnevet szerzett a tűzoltás körül számtalanszor tanusított erélyességével; de bármennyi áldozatkész, bátor, vészszel szembeszálló egyéne legyen egy községnek, azok ereje a vészszel szemben egyenkint eltölpül s elenyészik, míg egy rendszeres működéshez összpontosított erők egyeteme a legszebb vívmányokat képes felmutatni, mert „egyesülésben az erő.“

A jelenkor az egyesületek kora, szokták mondani, s mily örömet keltett keblemben az önök lelkesedése egy ily nemes egyesülés létrehozására; örömmel üdvözölte önöket az egész vidék, midőn fellángolni látta kebelökben a felebaráti szeretet hvmadódó tüztét.

Ne hagyják önök a nemes tüzet kialudni, hisz oly szerencsés helyzetnek kevés város örvendhetett, hogy közvetlen közelben már egy rendszeres, beyakorolt egylettel bírhatott volna — mint önök — mely egylet tagjai a legkészségesebb szívésséggel vállalkoznak az alakulás nehézségeiben a segédkéz nyújtásra.

Igaz, hogy az alakulás egy kis áldozatba kerül, de azon áldozat mily csekély ama nyereséghez képest, mit jövőben nyerni fognak.

Fel tehát a tetterre! A kezdők küzdelmét a jövőkor hálája fogja megjutalmazni.

Ne legyen lanyha kialudni kész parázs, sem hirtelen ellobbanó szalma tűz fellángolt nemes lelkesedésük; de legyen örökké égő fáklya, mely világot, a lelkesedés világát adja a kétkedőknek, s a kis hitűek felett győzedelmeskedjék a kitartás nemessége.

Az alakítás mikénti eszközölhetése végett felhívom becses figyelmüket az országos tűzoltó szövetség által elfogadott s alább közölt „Falusi tűzoltó egyesületek meghonosításáról“ szóló cikkre, mely kitünteti, hogy a legkisebb községben is csekély áldozattal meghonosítható a tűzoltó intézmény.

Várván önök kitartó erélyes működésének biztos sikerét.

Szíves üdvözlettel vagyok S.-a.-Ujhelyben 1878. évi augusztushó 3-án.

Tisztelőjük

KRETOVICS JÓZSEF,

a sátor-alja ujhelyi önkéntes tűzoltó-egylet alparancsnoka.

„Falusi tűzoltó-egyesületek meghonosításáról.“

Valamely állam összes községeinek ingó és ingatlan vagyona képezi azon állam nemzeti vagyonát.

Az államnak jólétére és boldogságára igen fontos hatással van a nép műveltségi állapota,

baltaháziak. Nem hijába, hogy nem szégyelli a mesterségét még most sem; de van is ám láttatja.“ És lett is láttatja — csakugyan!

Alig folytatta Menyhért ur tiz — tizenöt év óta a vargaságot: s már is olyan házat épített a „Rigó“ utcán, hogy egy pénzügyminiszternek sem vált volna szégyenére. Nem volt ugyan csak egy emeletes: hanem azért Baltaházán úgy nézett ki, mint valami kis palota. Maga is tudta ezt Menyhért ur s ha valakinek a szeme megakadt a ház — faragványokkal diszített — homlokzatán s irigykedve talált nyilatkozni: magában csak ennyit gondolt: „kaparj kurta, neked is lesz.“

Hanem azért a mesterségét még akkor sem hagyta abban. — Maga ugyan nem gyürkőzött neki a munkának, mint az előtt; a varga-kést nem feszítette neki a bivalybőrnek; de legényeknek — kik ezt helyette végezték — ugyancsak bővíben volt. A büszke épület egyik sarkáról óriás fekete betükből kommaszált felirat bámult lefelé, mely is hangzott illetéknépen: „Kérges Menyhért bőrkereskedése.“ Mit jelentett volna más e felirat mint azt: hogy a kinek bőr tetszik, akár kordován, akár bagaria, akár muszkalag, vagy akármiféle... hát csak tessék befordulni. A ki aztán ezt megtette, bent még ilyen második feliratot is ovszhatott, hogy: „illendő áron.“

Menyhért ur már ez időtájtban tisztességes hájat is eresztett, melyet rendszerint fekete selyem-mellény maszkírozott; (ez volt rajta az egyetlen luxus-czikk,) piros-pozsgás arczán többnyire megelégedésről tanuskodó mosoly játszott, melynek sugarait a rövidre nyirott bajusz sem kerülhetette ki, pompázván ez mindannyiszor hajnali színben, valahányszor a fekete festék megugrott róla; rózsás arca legfelső emeletjén tapló-sipka szokott félre csapva guggolni, mely igen praktikus főveg

melynél fogva megválaszthatja jólétének előmozdítására a szükséges eszközöket; — fontos hatással vannak a nép egyéni és politikai viszonyai, az ezekkel járó különféle mozgalmak és változások; — de nem csekély intéző serep jutott az időnként jelentkező országos és helyi csapásoknak is, melyeknek a járvány, szárazság, háboru, árvíz, tűzvész stb.

A különféle helyi csapások körül átalán mindenütt leggyakoribb a tűzvész. Ez, ha csak a leg-ritkább esetben pusztítja is el az egész községet vagy annak jelentékeny részét; minden esetre ki-mélet nélkül rombolja szét s megsemmisíti mindazt, a mi utjába esik, mindent, mit még pár óra előtt magunkénak mondtunk. Ha aztán nem sikerül a bős elemet idejekorán megfékezni, rövid idő alatt felemészti mindazt, a mit sokszor száz meg száz munkás kéz nehéz verejtéke árán éveken, sőt évtizedeken át szerzett.

Ügyekeznek ugyan a községek munkaképes része, hogy tűzveszély alkalmával erejéhez képest segítségére legyen embertársainak; megragad minden módot, hogy a tűz tovább terjedését megakadályozza, megtesz mindent, hogy a tűz által meg-támadott embertársa javaiból, a mennyit csak lehet, megmentse: de csak az újabb időben kezdtek az emberek ember-baráti szeretetből testületekké alakulni, hogy előre megállapított és hosszabb gyakorlat után célszerűnek bizonyult módon működjenek a bekövetkező tüzesetek alkalmával.

Ezen testületek a tűzoltó-egyesületek. Sajnosan kell tapasztalunk, hogy a rendszeres tűzoltás terén faluhelyen és kisebb községekben, dacára a kormány intézkedéseinek, semmi haladás vagy előmenetel nem észlelhető, hogy a legtöbb községben vagy épen semmi vagy csak igen gyarló oltó eszközök találhatók, és hogy a lakosság rendszeren saját háztűzhelye megvédése és oltalmazására szorítkozzon — felebarátjának segítségére menni nem igen hajlandó.

De mindenki közülünk tapasztalhatta azt is, mily nehézség és nagy akadályokkal jár a városokban a tűzoltó-egyesületek alakítása, és hogy mennyi előítélet és elfogultsággal kell megküzdeni, míg az óhajtott cél elérhető. Ha már ez így áll a városokban, nem lehet csodálkozunk azon, hogy faluhelyen és kisebb helységekből, hol a lakosság műveltségi tekintetben is hátrább áll a városiánál, a rendszeres tűzoltó-egyesületek alakítása nagyobb nehézséggel jár, és hol a fennjelzett nehézségeken kívül a falusi nép minden újítás iránti ellenszenvé, és gyanakodó természeté hozzájárulván, — a kezdeményezendő üdvös törekvést már csirájában elfojtani törekszik.

Pedig kétséget nem szenved, hogy ha valahol, úgy épen kisebb helységekből lenne kívánatos és üdvös hatása a rendszeres tűzoltó-egyesületek általános elterjedése és meghonosítása, mert ily helyeken már magában véve a hiányos építkezési mód, az épületek fából való építése, faszindel, vagy szalmával való fedése, azok egymás melletti összehalmozása oly nagy mértékben szolgáltatnak gyuananyagot a pusztító tüzelemnek, hogy gyakran egész helységek

különösen nyárban, amikor az olyan jóvérű emberek mint Menyhért ur is, sanyaruan érzik, ha a „barometrum“ magas fokot mutat.

Legyen elég ennyi Menyhért urból. Kerüljünk beljebb.

A bolt-ajtón kifelé bodorgó füstgomolyok azt bizonyítgatják, hogy Kérges ur is az ajtóban álldogál. Megelégedetten tekintget ki az utcára, majd a Pelikán doktor ur átelleni házat méregeti szemével, miközben azt is gondolhatja magában: „e se akármilyen.“ Az öreg ur még többet is gondolhatna, — ha egy elegáns uri ember felé nem ront.

— Jó reggelt kívánok édes Kérges bácsi! Feltetszett már kelni. Reggeli után, nemde?.. Pardon! hiszen Kérges bácsi korán kel; nemde, mikor a nap buvik? Csak nem bír megválni a régi jó szokástól. Megszokta, nemde? Fölkelték-e már a kisasszonyok? Mily udvariatlan kérdés, nemde? Tetszik tudni az ember meg nem állhatja, hogy meg ne kérdezze. Nemde: készen vannak már a toillette-el? Egy pár pillanatra örömmel tenném tiszteletemet. Nemde nem veszi rozsz néven, édes Kérges bácsi? Öszinte tisztelet... lelkemre mondom: őszinte — egész az imá-dásig...

„Nemde“ ur mosolyogva csipentette orrára cvikerkjét, amint csak egy salon-gavallértól kívánni lehet. aki a mellett jó renomméjú fiskális is, s kezeit dörzsölgetve várta az emelet felé mutató feleletet.

Menyus bácsi három rőfre iramló füst-karikát ugratott ki a nagy tajték-pipa négy kontignációs csutoráján s biztató szemhunyorítások között fel-lelt a fiskális urnak.

— Csak tessék, kedves öcsem uram! csak tessék! Már hogy fölkelték-e? persze, hogy fel.

elhamvasztatván a lakosság hosszú évi fáradságának gyümölcsei egy pillanat alatt a lángok martalékává lesznek.

Ugy p. o. Szepesmegyében f. é. augusztushavától kezdve mostanáig 9 nagyobb és kisebb tüzvész volt. Az ezek által okozott kár körülbelül 350,000 frtra rugott.

Az egész országban pedig, mint azt a hírlapok rovataiban naponta olvashatjuk, millió forinttra terjed a kár, mit a lángok okoznak, mely pedig nagyobb részt eikerülhető volna, ha a rendszeres tüzoltás már mindenütt, különösen pedig faluhelyen meghonosítva volna.

A már meglevő tüzoltó-egyletek, de kiváltképen tüzoltó szövetségek szent feladata és hivatása, hogy e téren szóval és tettel javítást és haladást eszközöljenek, és hogy az illető helyen a lakosságot tevékenységre buzdítva, utasítást és segédkezet nyujtsanak arra, hogy a mindenütt oly üdvös hatásnak bizonyult tüzoltó-egyesületeknek, különösen faluhelyen nagyobb tért szerezve, azt általánosan meghonosítani törekedjenek.

És miután nekem jutott a szerencse, hogy e fontos tárgyban referáljak, röviden a következőkben terjesztem elő egyéni nézetemet:

1. A községi elöljáróság és befolyásosabb lakosok a műveltebb egyénekkel karöltve határozzák el a tüzoltó-egyesületek alakítását és egyszersmind magok személyesen is részt véve, háznépöket, férfielcselédsgöket szorgalmazzák a közreműködésre.

2. Egyelőre két osztálynak alakítása elégséges, t. i. egy mászó és egy szivattyus osztály, melyek parancsnokait magok választják. A mászó osztálynál elég 8, a szivattyus csapatnál 16 ember, minthogy ugy is tüzvész alkalmával a helység lakossága segédkezet nyujtani köteles. A tüzoltó-egyesület a községi elöljáróság vezetése alatt áll, a technikai működést illetőleg pedig valamennyi működő tag által egy parancsnok választatik.

3. Egyenruha egyelőre nem is szükséges, elég lenne egy kis megkülönböztető jelvény. Ha pedig mégis későbbben az egyesületeknek módjában állana egyenruhára szert tenni, ez esetben ajánlanám a sötétszínű vagy daróciszövetből készített rövid zubbonyt és szürke nadrágot tél időre. Nyári időre pedig czélszerű a vitorlavászonból készült hasonló szabásu ruházat.

4. A mászó legénységnek felszerelése bőrszak, öv, fejsze és kötél; a szivattyusé pedig csak bőr süveg, öv és fejsze.

5. A mászó osztályszerei: egy négy darabból álló dugólétra, azonkívül több hosszabb és rövidebb egyszerű létra hozzáalkalmazott támaszszal, mely két ember által könnyen kezelhető legyen; ezenfelül 2 darab kőolaj fáklya. A szivattyus osztály felszereléséhez szükséges egy könnyen hordozható, de szolid és tartós szívó- és nyomó fecskendő, és a helyi viszonyokhoz képest elegendő tömlő; nemkülönben több veder.

6. Minden házi gazda legalább egy oltó pemet (seprű), egy egyszerű létra, egy veder és egy kisebbszűz tüzhorog tartására kötelezendő.

No hiszen, még az volna derék... Csak tessék, csak tessék, parancsoljon! Juliska lent van a kertben, tetszik tudni szereti a virágokat, — no igen, mint az ilyen gyerek-leányok. No meg aztán tetszik tudni, az üde, friss levegő, oh ez — magamról tudom — végzetlen jól tesz az ilyen fiatal gyermeknek. Gyöngé még, nagyon gyöngé, mint a lehulló harmat. A reggeli levegő erősíti, nagyon edzi. Magam parancsoltam, magam akarom így; de meg az anyja is azt mondja, igen, az anyja is azt mondja, kedves öcsém uram!

Igen, kedves mamája, a teinsasszony is azt mondja, nemde? — hangzott a refraint kellő nyomatékkal, Nemde* fiskális ur.

— Zsanétkát a „kék szobá“-ban fogja találni kedves öcsém uram, az emeleten. Ő a dél-élti órákat tizenegyig olvasással tölti. No igen, tetszik tudni, fiatal ugyan, no hiszen elképzelheti kedves öcsém uram, hanem ezt már kora mégis megkívánja. Szükséges ez, szerfelett szükséges a mai világban. A nő felényit sem ér, ha lelke ki nincs művelve. Zsanétkát tizenegyötől tizenkettőig zongora órát vesz. No hiszen tetszik tudni. A leg-hiresebb zenetanár jár hozzá. Jól is fizetem, kedves öcsém uram! Tetszik tudni ez másként nem is megy. Egy kicsit elkéstem vele, — hanem azért még most sem késő. Én magam beláttam, én magam akartam, hogy ennek így kell lenni, hogy nem lehet másként. No meg ezt mondja az anyja is, igen az anyja is, kedves öcsém uram.

— Igen, kedves mamája, a teins asszony is ezt mondja, nemde? hangsúlyozta ismét a refraint „Nemde* fiskális ur.

— Csak tessék, kedves öcsém uram, csak tessék! — fejezte be az öreg biztatólag.

(Folyt. köv.)

7. A gyakorlatok a lehető legkisebb mértékre szoritandók, azokkal a tagok mentül kevesebbet terhelendők, azon esetben pedig, ha valamelyik magát kitünteti, dicséret és jutalmak által nagyobb buzgóságra serkentendő.

A hol két szomszéd egyesület létezik, kívánatos, hogy azok évenként legalább kétszer együttesen tartsák a gyakorlatot.

Minden községben, hol könnyen hozzáférhető folyóvíz nincsen, mentül nagyobb számu kutakról, esetleg mesterséges víztartókról kell gondoskodni.

Az efféle egyesület költségei körülbelül a következők volna:

8 mászó felszerelése á 6 frt	48 frt	—	kr.
16 szivattyus felszerelése	80	—	—
4 darab dugólétra	20	—	—
3 fáklya	4	50	—
30 méter tömlő csavarral	57	—	—
Szivattyu a helyi viszonyokhoz képest leszerelhető vagy állandó	400	—	—
10 darab veder	15	—	—
	624 frt	50 kr.	

Ha valamely község vagyoni ereje nem engedné meg, hogy egy jó fecskendőt szerezhesen, ez esetben a falusi fecskendőt legalább tömlőhöz alkalmazva alakítsa át, vagy pedig két szomszédbeli egyesület közös erővel szerezzen fecskendőt.

Ily módon lehetséges volna nagyobb költség megkímélése mellett faluhelyen is a rendszeres tüzoltást meghonosítani.

Fel tehát! munkálkodjunk a falusi tüzoltó testületek érdekében teljes erőnkön, hogy élénk tűzött czélunkat és feladatunkat

„Isten dicsőségére,
Felebarátunk segítségére“
minél tökéletesebben teljesíthessük.

Iglói emléklapból.

Nyílt levél

tekintetes Bajusz József urhoz.

Azok közül, kik a lezajlott 1848—49-iki években vívott védelmi csatákban nyílt homlokka! néztek szembe az ellen-ágyuival, Sátoralja-Ujhely városában él még, helyesebben nyomorog egy családos izralita, aki ez ideig még fentarhatta magát és családját anélkül, hogy nemtelen tettekre vetemült vagy koldusbothoz nyult volna.

Azon utak, miken arczpirulás nélkül eddig mozgott, járhatlanakká váltak előtte; a részvét lankadt, a keresetmód teljesen megszűnt.

Emberbaráti kötelességemnek tartom, hogy felkérjelek arra, tarts egy értekezletet azokkal, kik ama harcban részt vettek és bajtársaik sorsát szívkön hordván, találjanak utat és módot arra, hogy egy kétségbe esett családfőt a társadalomnak megmentsenek.

Sátoralja-Ujhely, 1878. évi augusztushó 5-én.

ALBERT PÁL,
1848-iki önkéntes.

HÉTRŐL-HÉTRE.

(Hír és végyes rovat.)

A képviselő választások megyénkben folyó h. 5-én ejtettek meg. A megválasztottak között új nevekkel nem találkozunk, minden kerület megtartá eddigi képviselőjét, eké a választás is minden nagyobb mozgalom nélkül folyt le. Ellenjelölt tudtunkkal csak a gálszécsi és bodrogközi kerületben volt; az előbbiben Szemere Emil s az utóbbiban Horváth József ügyvéd személyében, de a küzdelem csak a bodrogközi kerületben birt jelentőséggel amennyiben kevés szavazat különbség döntötte a mérleget Füzesséry Sándor javára. A választások ily békés lefolyásának részünkről csak örvendeni tudunk; mert az erős küzdelem — mint tapasztaltuk sokszor hosszú időkre elmérgesíti a kedélyeket, aminek aztán rendszeren a közérdek vallja kárát. Pártállásra nézve: Kossuth Mihály, Meczner Gyula, Füzesséry Sándor, Potoczky Dezső egyesült ellenzékiek. Hegedűs A. független párti. Szirmay Ödön, Vladár Ervin és Zalay István kormánypártiak.

A közegészségügyre nézve egy örvendetes lépésről tudósítanak minket: Ugyanis, a városi orvos havi jelentései alapján, erélyes szolgabiránk egy igen nagy hiányt pótló szigorú rendeletet adott ki legközelebb, a városunkban annyira elterjedt erkölcs- és egészség veszélyeztető zug-kávéházak és szállodák állítólagos cassirnoi, szobalányai, és ezek

tulajdonosai ellen, úgy hogy most már csak is a v. főkapitányság erélye és ügybuzgalmától függ ezen rendelet üdvös eredménye.

Fekete László köz-és váltó ügyvéd e napokban jegyezte el Kassán Fedák Flóra kisasszonyt ottani ügyvéd Fedák A. kedves leányát.

A mádiak. A m. é. k. vasut Szerencs s.-a.-ujhelyi vonalán Zombor és Keresztur között. „Mád-Zombor“ néven megálló helyet kaptak, melyet f. 1-én ünnepélyességgel avattak föl.

A jelesen szerkesztett „Gazdasági lapok“ párizsi levelezője a kiállításon szerepelt magyar borokról terjedelmes jelentést hoz. A közleménynek minket érdeklő részéből átvesszük a következőket: „Magyar-Fehértemplom és Versecz, hazánknak legtöbb bortermő községei, jelentékeny számu mustrákkal szerepeltek, de nem nagy sikerrel. E könnyű és olcsó borok igen hálátlan szerepre vannak hivatva, a bécsi borkereskedők piuczeiben tünnek el és mire az osztrák savanyu borokkal megvegyítve, ismét napvilágot látnak, nevet, rangot és árt cserélnek. E körülmény hangsúlyozása a fenforgó viszonyok alatt nem volt tapintatos, mert derekasan segédkező osztrák testvéreinket sértette volna. Különben a díjazási javaslat eléggé megfelelő. Az esztergomi borvidék gyűjteménye nem volt szerencsés, Neszmély fájdalom elmaradt, Pozsony, Buda. Eger és Villány fehérjei nem keltettek nagy hatást, valamint a Baranya vidéke sem. Az Érmellék nagyrabecsült bakatorát semmibe sem vette a nemzetközi bíróság, majdnem így járt Ménes-Magyarád is. A Balatonvidéki és Somló jobban tetszettek; kellemes íz, különös zamat nélkül; könnyűség, de még mindig elég tüzöl, ez volt az a mit jurynk többsége keresett. Épen azért az erdélyi borvidéknek színe java maradt figyelmen kívül s az asztali és u. n. peccsenyborok még több eredményre jutottak, mint a fajborok. Som és Leányka, Királyhágontuliak küszkesége, itt háttérbe szorult és a Traminerrel együtt alig nyert gyenge „succés d'estime“ t. A risling valamivel feljebb lett osztályozva, de csakis az osztrák jurorok támogatása folytán, a bakator e gyűjteményben sem nyert elismerést; szóval a fehér borok csoportjában hazánk egyetlen egy elsőrendű díjat sem fog nyerni. A veres borokat nagy rokonszenvvel fogadta a jury, de fájdalom nem igen nyujtott az anyag alkalmát a kitüntetésre; csakis a Balatonvidék, Ménes, Villány és Erdély állotta meg a sarat; tekintve a borok számát és javaslatba hozott kitüntetések, itt többet nyertünk mint a fehéreknek, pedig saját igénytelen véleményünk szerint fehér boraink minősége jóval túlszárnyalta a vöröseket. Ime csattanós példája annak, hogy a jury többségének vörös borhoz szokott száize akaratlanul is pártoskodott és döntött. Emlékezzünk meg röviden pezsgőinkről is, melyek három czég által voltak képviselve és az itteni izlésnek természetesen nem bírtak megfelelni. Olcsó áruk sem lett tekintetbe véve, kivált azért nem, mert az itteni hasonlíthatatlanul jobb és valódi áruért nem kell annyi pénzt adni. Az édes aszúborok csoportjában diadal diadalt ért, kivált a tokaji collectio idézett elő lelkesedést. Itt azután valóságos arany (érem) eső állott be és több kiállító csodálkozva fogja majd olvasni, hogy őt nem azért a borért tüntették ki, melyre ő és hazája joggal büszke, hanem oly édességért, melyre ő legkisebb sulyt sem fektet. A veres aszút a jury nagyon kedvezően fogadta s mondhatnók érdeme felett kitüntette; a tokaji boroknál az oroszoké volt a szó s a jobb minőségeknél a kóstolást ivás váltotta fel, persze az volt a java, a miből nem maradt semmi. A kóstolás mikéntje nagyon felületes volt, a t. jurorok a lehetőségig siettek; felvilágosítást sem nem vártak, sem nem kértek, sőt megtörtént többször, hogy a megkísérlett bővebb information megboszankodtak és még kevesebbet adtak, mint eredetileg szándékoztak... Miután ez minden országban így ment, meg kellett hajolni a „szokás“ előtt, mely csak az által vált némileg menthetővé, hogy vagy 30,000 mustra igényelte az izlést!... Ha már most mindezekből tanuságot akarunk vonni, constatalnunk kell, hogy — kivéve az aszukat — körülbelül 1—2 számmal lettünk alább osztályozva, mint Bécsben, a mi kétségkívül jelentékeny veszteség, de vigaszunkra szolgálhat, hogy minden nem frauczia bor is épen így járt. A mi a kivitelt illeti — feltéve, hogy árban versenyezhetünk meg kell jegeznünk, miszerint vörös boraink Franciaországban sohasem fognak hódítani a könnyű fehér pedig idáig szállítva értékéhez képest aránytalanul megrágul. Marad jó nehéző fehér bor, kiválóbb zamat nélkül — mint peccsenyhez való ital és mindenek felett az asszu és tokaji, ezekkel itt jó üzletet lehet csinálni ha hazai boraink árulását egy szolid czég vállalná el, mely a fogyasztó közönségének ismert nevével is biztosítékot nyujtana.

Véres csók. Az ujhelyi választó-kerület képviselőjének legközelebbi megválasztása alkalmából két velejtei választó nem vélemény különbség, hanem inkább magán ügyben keletkezett szóbeli vitába keveredvén; egyike a másiknak alsó ajkát el-

harapta és lenyelte. Ennek feltűnőbb zajnélküli megtörténte után a sértett fél panaszt sem emelt

A Porges Károly igazgatósága allati bécsi kereskedelmi szakiskola, mint azt az onnan hozzánk beküldött értesítvényből látjuk, jövő iskolai évvel, fenállásának tizenegyedik évébe lép. E tanintézet mintául szolgálhat, ugy szervezetét, mint a már elért eredményeket illetőleg; nemcsak az által, mert az iskola berendezése az üzletvilág minden irányu kívánalmának megfelel (t. i. az intézetben két évi tanfolyam van ifjabbak számára, egy egyéves és egy hathónapos tanfolyam, nemkülönbön vasuti és távirásztati tanfolyam azok számára, kik előre haladottabbak), hanem az által is, hogy az igazgató, kiterjedt összeköttetéseinél fogva, képes tanítványainak megillető elhelyezést biztosítani. Ez az előny a székváros czégei résziről teljes elismerésben részesül, mert ők ez intézetből jeles kereskedő-ifjakat nyernek, s az intézetben tanulók szülői nyugalommal nézhetnek gyermekeik jövőjének elébe, ha egyszer őket Porges igazgató gondjaira s vezetésére bízzák. — E már tizenhárom éve nyilvánosságra jött tények bizonyítják, hogy itt lelkiismeretes eljárással van dolgunk; mert bármely intézethez, a nemzeti bankhoz, hitelintézethez, anglo-bankhoz, vasutigazgatóságokhoz, több nagykereskedő házakhoz forduljunk: mindenütt találhatunk alkalmazva oly ifjakat, a kik az említett mintatanodában végezték tanulmányaikat, és a kik gyakorlati képességeket tanúsító működésök alapját a mondott intézetben nyerték.

Beküldetett szerkesztőségünkhez Lobmayer J. F. termény-üzleti jelentése Budapestről. E jelentést mint gazdáinkat érdeklő dolgot egész terjedelmében közöljük. A lefolyt hét elején az üzlet határozatlan jelleggel indult, közepe felé az országos eső folytán kissé szilárdult, míg a végén ellanyhult. Buza: még kevés új jön elő, de a malmok is kicsinyben vásárolnak ugyszintén kivitelre is csak a szép fajtákból lett kevés vásárolva. A hét végén 10—15 krral olcsóbban áll. Rozsot: keveset és olcsóbbul áron vásárolnak; kivitelre még mindig drága. Árpa: etetésre erősebben jön már elő, míg serfőzésre még kevés mutatkozik. — Kukoricza: folytonosan csökken 25—30 krral olcsóbb. Zab: elhanyagolt 20—25 krral olcsóbb. Káposztarepcze: mert igen sok hiányos jön elő és csak nehezen és olcsó a napi jegyzéstől eltérő áron adható el; míg bánáti repcze kelendőbb. Ma és tegnap az üzlet kissé kellemesebben indult bár mérsékeltén vásároltak; az árok azonban nem változtak; következők az átlag árok 100 kilonként készpénzért: Tiszavidéki buza 78 kilós f. 9.85—9.90; 79 kilós 10.—10.10; 80 kilós 10.15—10.25 Pestvidéki buza 78 k. 9.45—9.55; 79 k. 9.65—9.75; 80 k. 9.85—10.— Bánáti buza 78. k. 9.40—9.50; 79 k. 9.60—9.70; Fehérmegyei buza 78 k. 9.60—9.70; 79 k. 9.80—9.90; 80 k. 9.90—10.— Felső magyarországi buza 78 k. 9.25—9.35; 79 k. 9.45—9.55; 80 k. 9.75—9.85.— (Üszkös buzák minőség szerint 1—2 frttal olcsóbban adhatók el). Rozs: f. 5.75—6.10. Árpa: etetési 5.50—85, maláta 6.50—7.50 serfőző: 8—9. Zab: 5.30—70. Kukoricza: 5.60—6.— Káposztás-

repce 14—14¹/₄; bánáti rep. 13⁴/₈—13⁵/₈. Liszt: Miután a belföldi malmok üzlete az idén irányadó leend a buza ár meghatározására, szükséges azt folytonosan figyelemmel kísérni, és ezért jelentésembe megemlíteni fogom. A liszt üzlet jelenleg felette pang — és mig ez jobbra nem fordul a termény árok csökkenése valószínű. L o b m a y e r.

Nyilatkozat.

Alólirottak ngos főt. Füzessey Sándor apát urnál megbízás folytán avégből jelentünk meg: miszerint a király-helmecei képv. választásból kifolyólag elterjedt azon hirnek valóságáról, hogy Sátoralja-Ujhelyből a király-helmecei választáshoz kiment urakat ő nsga „betyároknak“ nevezte volna, személyesen szerezzünk felvilágosítást. — Az ügy befejezéseül kötelességünknek tartjuk tudomására juttatni, valamennyi részt vett uraknak: „hogy ő nsga azon választ adá, miszerint ily kifejezésekkel sehoh nem élt, s arra nem emlékszik.“

Egyszermind kötelességünkben áll egy elterjedt kőszá hir ellenében kinyilvánítani, miszerint

tek. Dókus Gyula szolgabíró ur a király-helmecei választás mozgalmaiban legkisebb részt sem vett. Sátoralja-Ujhely, 1878. augusztus 8.

Ifj. FARKAS LAJOS. PEKÁRY GYULA.
HUDICH JÓZSEF.

Nyilt-tér.

— E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk. —

Hálanyilatkozat.

Kötelességemnek tartom hálámat nyilvánosan is kifejezni dr. Waldmann Adolf orvos urnak, aki nőmet oly súlyos betegségből, melyet több helybeli pályatársa orvosolhatlannak vélemezett — rövid idő alatt tökéletesen kigyógyított. Tartsa meg az Isten a szenvedő emberiség javára sokáig!

Sátoralja-Ujhely, 1878. augusztushóban.

SERMER EMÁNUEL.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BORÚTH ELEMÉR.

HÁZ-ELADÁS.

Dr. WEISZ ARMIN főutczai háza eladó, esetleg bérbeadó. A venni vagy bérleni óhajtók a tulajdonos lakásán bővebb értesítést nyerhetnek.

KERESKEDELMI SZAKISKOLA Bécsben

(II. Praterstrasse Nro 15.)

Igazgatója Porges Károly.

14-ik évfolyam.

Ezen, az 1873. február 27-én, a törvények alapján szervezett magán tanintézet, tizenhárom évi fenállása alatt betöltte azon kitűzött célját, hogy alaposan jeles kereskedőket képezzen ki. Ezrekre megy azon ifjak száma, akik onnan kerültek ki, s akik itt élvezvén a tanítást, ennek köszönhetik jövőjük biztosítását; mert az igazgatóság kötelességének ismeri, hogy végzett hallgatóit illendően elhelyezze.

➔ Az eladások szeptember 16-án veszik kezdetüket. Beiratások szeptember 2-től eszközöltetnek. — Értesítvények díjmentesen.

Porges
Kereskedelmi Szakiskolája
Bécsben,
II. Praterstrasse Nro 15.

Sirkő-raktár megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, miszerint helyben a „Vörös ökör“ című vendégfogadó épületében egy

➔ sirkő-raktárt ➔

nyitottam, ahol mindenféle színű márvány-, gránit- és közönséges sirkövek aranyozott metszéssel és a legdiszesebb kiállításban kaphatók.

Ugyanott vaskeresztek is raktáron tartatnak.

➔ Régi sirkövek kijavittatnak.

Sátoralja-Ujhely, 1878. májushóban.

8—8

Tisztelettel

BURGER ADOLF.

Vidéki megrendelések a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek.

Szőllő-eladás.

Egy jó karban álló 40 kapás szőlő a Kátén ¹/₄ órányi járás a vasuttól, mintegy 40—50 hordóra néző terméssel, jó borhással, „szüretelő edényekkel“, a bárni utnál jutányos áron szabad kézből eladó.

Bővebb értekezést nyerhet a vevő Sátoralja-Ujhely város kapitányi hivatalánál.

Papir részletekben!

Papirkereskedők és könyvnyomdáknak.

Mindennemű

levél-, iró-, nyomtató- és

csomagolópapir

a legnagyobb választékban kapható

Bécsben, I. Wolfengasse Nro. 3 alatti papirgyári raktárban. 1—6

➔ Minták kívánatra bérmentesen küldetnek. ➔